

RECHTSPRAAKOVERZICHT

Susan Rutten
Universiteit Maastricht

1 *Gerechtshof's-Gravenhage 17 maart 2004, zaaknr. 345-H-01; LJN nr. AO 5997*

Een in Brussel tussen Saoedi Arabische partijen door een *imam* gesloten *huwelijk*, ten aanzien waarvan door betrokkenen te goeder trouw de rechtsgeldigheid wordt aangenomen, is volgens Belgisch recht een wel bestaand huwelijk, waaraan een nietigheidsgrond kleeft, en welk huwelijk mitsdien nietig kan worden verklaard. Tussen de vader en het uit dit huwelijk geboren kind kunnen met toepassing van Saoedi Arabisch recht *familierechtelijke betrekkingen* worden aangenomen. De *geslachtsnaam* van het kind, dat tevens de Nederlandse nationaliteit bezit, is met toepassing van Nederlands recht de geslachtsnaam van de vader. Het verzoek tot wijziging van de *voornamen* van het kind wordt afgewezen.

2 *Rechtbank Zwolle 26 april 2001, NIPR 2003, 183*

Geen erkenning van een in Pakistan gesloten *huwelijk* dat is geregistreerd door *Ahmadi*-autoriteiten.

3 *Rechtbank Utrecht 24 april 2003, NIPR 2004, 18*

Geen erkenning van een in een moskee te Den Haag door een *imam* gesloten *huwelijk* dat is geregistreerd bij het Bureau Godsdienstzaken in Indonesië. In Nederland kan een huwelijk slechts rechtsgeldig worden voltrokken ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand of consulaire ambtenaren. De enkele registratie in Indonesië levert geen brondocument op dat als bewijs van een rechtsgeldig buitenlands huwelijk kan gelden.

4 *Rechtbank 's-Gravenhage 17 maart 2003, NIPR 2003, 170*

Accepteren van de geldigheid van het Marokkaanse *huwelijk* vanaf 1960, op basis van *verklaringen* van partijen zelf in 1966, welke verklaringen de basis zijn geweest voor de registratie van het huwelijk in Marokko.

5 *Rechtbank 's-Gravenhage zp Amsterdam 19 juni 2003, NIPR 2003, 248*
Erkenning van de geldigheid van een huwelijk op basis van een Marokkaanse *acte van huwelijksbevestiging*. Als gevolg van de terugwerkende kracht van de huwelijksvaststelling en gezien het nadien gesloten tweede huwelijk heeft enige jaren een polygame situatie bestaan. Vraag naar de verlening verblijfsvergunning voor bepaalde tijd in verband met het (niet) verstrekken van onjuiste of onvolledige gegevens.

6 *Gerechtshof 's-Gravenhage 8 januari 2003, zaaknr. 61-R02; LJN nr. AF 9608*

Echtscheiding tussen een Marokkaanse vrouw die tevens de Nederlandse nationaliteit bezit en een Marokkaanse man, met toepassing van Nederlands recht nu voor de vrouw een werkelijke maatschappelijke band met Marokko ontbreekt.

7 *Gerechtshof 's-Gravenhage 8 januari 2003, NIPR 2003, 162*

In een *echtscheidingsprocedure* van partijen tussen wie ook in Marokko een echtscheidingsprocedure aanhangig is en waar verzoening tussen partijen niet meer mogelijk bleek, wordt de duurzame ontwrichting van het huwelijk aangenomen.

8 *Gerechtshof 's-Gravenhage 24 september 2003, NIPR 2004, 7*

Echtscheiding tussen partijen die beiden zowel de Marokkaanse als de Nederlandse nationaliteit bezitten, met toepassing van Nederlands recht nu voor beide partijen de Nederlandse nationaliteit de effectieve is.

9 *Rechtbank Utrecht 1 mei 2003, NIPR 2003, 182*

Geen erkenning van een Marokkaanse *verstoting* nu niet is gebleken van instemming van de vrouw. Uit de overgelegde verstotingsakte kan onvoldoende worden afgeleid waaruit de instemming van de vrouw zou blijken.

10 *Rechtbank 's-Hertogenbosch 13 mei 2003, NIPR 2003, 178*

Erkenning van een in Marokko tot stand gekomen *scheiding*. De vrouw wordt in haar verzoek tot echtscheiding en nevenvoorzieningen niet ontvankelijk verklaard.

11 *Rechtbank Maastricht 16 april 2003, NIPR 2003, 185*

De vordering tot betaling van het restant van de *bruidsgave*, overeengekomen in een Marokkaanse huwelijksakte, wordt toegewezen.

12 *Gerechtshof 's-Hertogenbosch 4 december 2002, NIPR 2003, 243*

Op de verplichting tot nakoming van een overeengekomen *bruidsgave* in verband met een in Turkije gesloten huwelijk, wordt Nederlands recht toegepast op grond van een gedane processuele rechtskeuze. Uitleg. Toewijzing van vordering tot nakoming.

13 *Rechtbank 's-Gravenhage 1 mei 2002, NIPR 2003, 167*

Het *huwelijksvermogensregime* tussen een Irakese man en een Marokkaanse vrouw, gehuwd in Marokko, doch geen gemeenschappelijk eerste huwelijksdomicilie, wordt beheerst door het Marokkaanse recht op grond van de nauwste verbondenheid. Algehele scheiding van goederen.

14 *Rechtbank 's-Gravenhage 28 juni 2002, NIPR 2003, 168*

Het *huwelijksvermogensregime* tussen een Nederlandse vrouw en een man van de Ivoorkust wordt beheerst door Nederlands recht als recht van het eerste huwelijksdomicilie.

15 *Rechtbank 's-Gravenhage 24 maart 2003, NIPR 2003, 247*

Bevoegdheid Nederlandse rechter ten aanzien van beslissing omtrent *huwelijksvermogensregime* van Marokkaanse partijen. Marokkaans recht van toepassing.

16 *Rechtbank 's-Gravenhage 9 april 2003, NIPR 2003, 172*

Op het *huwelijksvermogensregime* tussen Turks/Nederlandse echtgenoten is Turks recht van toepassing (scheiding van goederen), en vanaf de naturalisatie is Nederlands recht van toepassing (gemeenschap van goederen).

17 *Rechtbank 's-Gravenhage 20 juni 2003, NIPR 2003, 249*

Het *huwelijksvermogensregime* tussen Marokkaanse echtgenoten wordt beheerst door Marokkaans recht.

18 *Rechtbank 's-Gravenhage 16 juli 2003, NIPR 2003, 251*

Het *huwelijksvermogensregime* tussen een Turkse in Turkije wonende man en een Nederlandse in Nederland wonende vrouw, wordt beheerst door het Nederlandse recht.

19 *Gerechtshof 's-Gravenhage 12 december 2001, zaaknr. 785-H-01; LJN nr. AE 2497*

Door een arts in Tunesië uitgevoerde *besnijdenis* waardoor de besneden zoon een infectie oploopt, kan niet worden beschouwd als mishandeling door de vader. Bevel aan de moeder tot *teruggeleiding* van het *kind* naar Frankrijk.

20 *Gerechtshof 's-Hertogenbosch 26 november 2002, zaaknr. 200200450; LJN nr. AF 2955*

Een Marokkaanse islamitische moeder verzoekt de rechter te beslissen dat haar in Nederland geboren 5 jaar oude zoon, conform de moslimtraditie *besneden* mag worden. De Nederlandse vader, die is bekeerd tot de Islam, verzet zich hiertegen. De ouders zijn gescheiden en bezitten beiden ouderlijk gezag. Het Hof wijst het verzoek af.

21 *Gerechtshof Amsterdam 18 oktober 2001, NIPR 2003, 159*

Onder toezicht stelling van een Marokkaans/Nederlands meisje wier moeder in Marokko woont en wier vader, die het eenhoofdig gezag over haar heeft, in Nederland woont. Na te zijn mishandeld, is het kind naar Marokko gebracht. Nederlandse rechter neemt bevoegdheid aan.

22 *Rechtbank 's-Gravenhage 24 maart 2003, NIPR 2003, 171*

Toewijzing van eenhoofdig gezag aan de vrouw. Er bestaat vrees voor *ontvoering* van het kind naar Turkije en tussen ouders is geen goed overleg mogelijk.

23 *Rechtbank 's-Gravenhage 24 november 2003, NIPR 2004, 14*

Het verzoek van een Turkse man tot *vernietiging* van de *erkenning* van zijn na de huwelijksontbinding geboren kind, wordt met toepassing van Turks recht afgewezen.

24 *Rechtbank Amsterdam 31 maart 2004, zaaknr. 274366/HARK 03-928*

Het verzoek tot *gerechtelijke vaststelling van het vaderschap* van een Nederlandse vader die het kind, geboren uit zijn relatie met een Marokkaanse vrouw, reeds eerder had erkend, wordt toegewezen.

25 *Gerechtshof Amsterdam 30 mei 2002, NIPR 2004, 4*

Een staatloze man en een Nederlandse vrouw, beiden afkomstig uit Somalië, huwen in Nederland. Vóór het huwelijk wordt een kind geboren, dat de Nederlandse nationaliteit bezit en de geslachtsnaam van de moeder krijgt. Het verzoek van de vader om na erkenning van het kind de *geslachtsnaam* van het kind te wijzigen in een *namenreeks*, wordt na een belangenafweging en indachtig de vaststelling dat de vader geen geslachtsnaam heeft (hij heeft immers een namenreeks), afgewezen.

26 *Rechtbank Zwolle 25 april 2002, NIPR 2004, 19*

Nu de nationaliteit van de ouders niet kan worden vastgesteld, krijgt het kind volgens Nederlands recht de *geslachtsnaam* van de vader. Aangezien de vader een namenreeks heeft, kan het kind thans geen geslachtsnaam krijgen.

27 *Afd. Bestuursrechtspraak Raad van State 14 augustus 2002, ARB 2002, 422*

De Turkse Islamitische Culturele Vereniging Assen is niet rechtstreeks in haar belangen getroffen, is geen belanghebbende, bij de beslissing tot verlening van een vergunning voor het plaatsen van een Armeens *gedenkteken*.

28 *Afd. Bestuursrechtspraak Raad van State 18 februari 2004, zaaknr. 2003 01077; LJN nr. AO 3894*

Tweede *islamitische basisschool* die niet aan de gestelde norm van het aantal te verwachten leerlingen voldoet, wordt terecht niet in het eerstvolgende plan van scholen opgenomen.

29 *Rechtbank 's-Gravenhage 5 september 2002, zaaknr. AWB02/63325; LJN nr. AE 9270*

Asielverzoek. De vrees van een Somalische vrouw dat bij terugkeer naar Somalië haar dochter zal worden *besneden*, en er dus een reëel risico is dat de dochter zal worden onderworpen aan een onmenselijke en vernederende behandeling (artikel 3 EVRM), is reëel.

30 *Rechtbank 's-Gravenhage 18 december 2002, zaaknr. AWB02/73771; LJN nr. AF 2800*

Beroep op vrees voor *eerwraak* (eiser was in Afghanistan gevlucht met zijn buurmeisje met wie hij wilde trouwen maar wier ouders niet instemden met dit huwelijk), betreft problemen in de privé-sfeer die om die reden (in beginsel) geen raakvlakken hebben met gronden in het *Vluchtelingenverdrag*.

31 *Rechtbank 's-Gravenhage 9 januari 2003, zaaknr. AWB02/93877, 02/93879; LJN nr. AF 5324*

Vrees voor *eerwraak* in Afghanistan heeft geen aanknopingspunten met het *Vluchtelingenverdrag* en kan niet tot vluchtelingenschap leiden.

32 *Rechtbank 's-Gravenhage 9 januari 2003, zaaknr. AWB02/92427, 02/92429; LJN nr. AF 5846*

Na “afgekochte” bloedwraak, bestaat vrees voor *eerwraak* in Afghanistan wegens het verlaten van de echtgenoot. Ontkomen aan *eerwraak* zonder dat vergelding is toegepast, is welhaast onmogelijk. Besluit tot afdoening van de *asielaanvraag* is niet op zorgvuldige wijze genomen.

33 *Rechtbank 's-Gravenhage 16 januari 2003, zaaknr. AWB02/95724; LJN nr. AF 6581*

Een Afghaanse man stelt in Afghanistan te vrezten te hebben voor *eerwraak* (en bloedwraak) omdat hij een relatie had met een gehuwde vrouw, die zelf vanwege de geschonden eer reeds om het leven was gebracht. Beroep tegen afwijzing aanvraag *verblijfsvergunning* asieli is gegrond.

34 *Rechtbank 's-Gravenhage 16 januari 2003, zaaknr. AWB02/96077, 02/96078; LJN nr. AF 5176*

De stelling van een Nigeriaanse verzoekster dat zij met de dood wordt bedreigd doordat zij zich na het overlijden van haar echtgenoot onttrekt aan de wil van de schoonfamilie om te *huwen* met een door hen aangewezen familielid, biedt onvoldoende aanknopingspunten haar aan te merken als *vluchteling* in de zin van het Vluchtelingenverdrag.

35 *Rechtbank 's-Gravenhage 10 april 2003, zaaknr. AWB03/17694, 03/17695; LJN nr. AL 3276*

De minister voor vreemdelingenzaken en integratie had in het kader van een aanvraag *verblijfsvergunning* asieli niet zonder nadere motivering de vrees voor *wraakacties* wegens bloedvete, onaannemelijk kunnen achten.

36 *Rechtbank 's-Gravenhage 24 juni 2003, zaaknr. AWB02/6383; LJN nr. AI 1398*

Verzoek tot verlenging van *verblijfsvergunning* die is verleend in het kader van verruimde gezinshereniging. De vraag rijst naar de verbreking van de gezinsband in geval van *uithuwelijking* van de dochter tegen haar wil, het huwelijk niet is geconsumeerd, de dochter feitelijk nog bij haar ouderlijk gezin verblijft, en het gedwongen huwelijk is ontbonden. De rechtbank is van oordeel dat sprake is van een te beschermen *family life*.

37 *Rechtbank 's-Gravenhage 26 juni 2003, zaaknr. AWB02/19089, 02/45494; LJN nr. AI 0849*

Het verzoek van een Somalische vrouw tot aanvraag van een *verblijfsvergunning* asieli wordt afgewezen. Na ongedaanmaking van haar *besnijdenis* in Nederland, is het risico voor een *besnijdenis* in Somalië niet aannemelijk gemaakt. Geen risico te worden onderworpen aan onmenselijke of vernederende behandelingen.

38 *Rechtbank 's-Gravenhage 30 juli 2003, zaaknr. AWB 02/9977; LJN nr. AM 3091*

Het beroep tegen de afwijzing van *verblijfsrecht* is gegrond. Het bewust bestaan van een huwelijk tussen een *christen man* en een *moslim vrouw* levert in Iran een strafbaar feit op waarop voor de niet moslim man de doodstraf staat. Risico aanwezig dat de kinderen uit dit huwelijk aan de ouderlijke macht van de ouders worden onttrokken.

39 *Rechtbank 's-Gravenhage 27 augustus 2003, zaaknr. AWB02/37045; LJN nr. AL 8297*

Asielverzoek. Een jonge vrouw uit de Ivoorkust vreest voor *uithuwelijking* en *besnijdenis*. De motivering van de Minister dat niet aannemelijk is gemaakt dat de vrouw een reëel risico loopt om te worden onderworpen aan een onmenselijke of vernederende behandeling (artikel 3 EVRM), kan geen stand houden.

40 *Rechtbank 's-Gravenhage 9 februari 2004, zaaknr. AWB02/68344; LJN nr. AO 3936*

Een katholieke vrouw uit de Ivoorkust, geboren uit islamitische ouders, verzoekt toelating als *vluchteling*. Zij doet een beroep op vrees voor *gedwongen uithuwelijking*, *besnijdenis*, en beïnvloeding door voodoocrachten als zij niet gehoorzaamt. De rechtbank is van oordeel dat het te ver gaat om op basis van de samenstelling van factoren te concluderen dat de verklaringen onaannemelijk zijn.

41 *Rechtbank Zwolle 10 oktober 2003, zaaknr. 88442; LJN nr. AL 8382*

In een kwestie omtrent een omgangsregeling verbiedt de rechter, met een beroep op een goede procesorde, de vrouw met een *niqa b* ter zitting te verschijnen. De zaak wordt buiten aanwezigheid van de vrouw, doch met haar advocaat, behandeld.

42 *Commissie Gelijke Behandeling 7 juli 2003, oordeelnr. 2003-80*

Een praktijkschool voor voortgezet onderwijs die weigert een Marokkaanse leerling toe te laten die zonder motivering *weigert deel te nemen aan de (stijl)danslessen*, maakt geen verboden onderscheid op grond van godsdienst.

43 *Commissie Gelijke Behandeling 5 augustus 2003, ARB 2003, 375, oordeelnr. 2003-112*

Een katholieke school (VWO, HAVO, VMBO-TL), die leerlingen verbiedt tijdens lessen en in de mediatheek een *hoofddoek* te dragen, maakt onderscheid naar godsdienst dat in casu toegestaan is, aangezien de kleding-eis, gelet op de doelstelling van de school, noodzakelijk is voor de verwezenlijking van haar grondslag.

44 *Commissie Gelijke Behandeling 2 december 2003, oordeelnr. 2003-146*

De klacht van een islamitische werknemer (beveiligingsmedewerker) die zich gediscrimineerd voelt op grond van zijn godsdienst omdat hij door collega's wordt aangesproken op het *verrichten van het gebed* tijdens het werk, wordt ongegrond verklaard nu het besluit tot het niet aangaan van een nieuwe arbeidsverhouding met deze werknemer geen verband houdt met zijn godsdienst.

45 *Commissie Gelijke Behandeling 17 december 2003, oordeelnr. 2003-157*

Een verpleegtehuis voor demente bejaarden dat haar medewerksters verbiedt een *hoofddoekje* te dragen, maakt ongerechtvaardigd onderscheid op grond van godsdienst.

46 *Commissie Gelijke Behandeling 29 januari 2004, oordeelnr. 2004-8*

De werkgever maakt verboden onderscheid op grond van ras en godsdienst door bij de aanname van personeel onder andere het dragen van een *hoofddoek* als negatief selectiecriteria te hanteren.

47 *CRvB 14 maart 2001, NIPR 2003, 186/Rechtspraak Sociale Verzekering 2001, 136*

Een Turkse gehuwde man *erkent* naar Turks recht de *kinderen* die zijn geboren uit de relatie met een vrouw met wie de man enkel een kerkelijk huwelijk is aangegaan. De kinderen worden niet aangemerkt als eigen kinderen in de zin van de Algemene Kinderbijslagwet omdat de Turkse erkenning niet kan worden gelijk gesteld met de Nederlandse erkenning, nu naar Turks recht voor erkenning de toestemming van de moeder niet is vereist.

48 *CRvB 9 juli 2003, Rechtspraak Sociale Verzekering 2003, 239*

Niet kan worden geconcludeerd dat het in Marokko gevolgde onderwijs in *Koranwetenschappen* en andere vakken aan Al Forkane niet kan worden aangemerkt als onderwijs in de zin van de Algemene Kinderbijslagwet (AKW). Op die grond had mitsdien de *kinderbijslag* niet mogen worden geweigerd.

49 *CRvB 6 februari 2004, zaaknrs. 02/445-447, 02/2819, LJN nr. AO 4175*

Niet kan worden geconcludeerd dat het aan het *Institut des Sciences Islamiques Avicenne (ISIA)* te België gevolgde onderwijs niet kan worden aangemerkt als onderwijs in de zin van de AKW. Op die grond had mitsdien de *kinderbijslag* niet mogen worden geweigerd.

50 *EHRM 4 december 2003, NJB 2004, afl. 8, nr. 9*

Het openlijk *oproepen* tot invoering van de *shari'a* door de leider van een islamitische sekte in Turkije, kan niet worden gekwalificeerd als het oproepen tot

geweld of als *hate speech* op basis van religieuze intolerantie. Een strafrechtelijke veroordeling van de leider is disproportioneel.

51 *Rechtbank Rotterdam 8 april 2002, zaaknr. 10/040070-01; LJN nr. AE 1154, en in hoger beroep: Gerechtshof 's-Gravenhage 18 november 2002, zaaknr. 2200359302; LJN nr. AF 0667*

Verdachte die in een televisie-uitzending heeft verklaard dat *homoseksualiteit* schadelijk is voor de Nederlandse samenleving en een besmettelijke ziekte is, kan zich met succes beroepen op het recht op *vrijheid van godsdienst* (Islam). Daarmee is hij niet strafbaar wegens belediging van een groep mensen wegens hun homoseksuele gerichtheid.

52 *Hoge Raad 17 september 2002, zaaknr. 02308/01; LJN nr. AE 6118*

Veroordeling van de vader van de dader in de "Veghelse *eerwraak*zaak" wegens medeplegen poging tot moord.

53 *Hoge Raad 14 oktober 2003, zaaknrs. 670/03 en 671/03; LJN nrs. AJ 1420 en AJ 1457*

Eerwraak Afghanistan. Veroordeling van vader resp. moeder wegens medeplegen moord op 16 jarige dochter die ontmaagd is door haar vriend, en deze vriend had geweigerd met haar te trouwen.

54 *Gerechtshof Arnhem 5 september 2002, zaaknrs. 21-002087-01 en 21-002143-01; LJN nrs. AE 7333 en AE 7332*

Veroordeling van de echtgenoot van het slachtoffer en van de broer van de echtgenoot wegens tezamen en in vereniging met anderen gepleegde moord op de vrouw die van haar man wilde scheiden en van wie werd verondersteld dat zij een nieuwe relatie was aangegaan. *Eerwraak*. Zo de culturele achtergrond al strafverminderend zou kunnen werken, wordt dit tenietgedaan door het belang van de generaal preventieve werking van de straf.

55 *Gerechtshof 's-Gravenhage 10 februari 2003, zaaknr. 2200271402; LJN nr. AF 4443*

Veroordeling wegens moord op echtgenote. Beroep op druk door mogelijke dreiging van *eerwraak* is niet aannemelijk geacht.

56 *Rechtbank Middelburg 15 oktober 2003, zaaknr. 12/5-03; LJN nr. AL 9044*

Vrijspraak vader van zoon die uit hoofde van *eerwraak* een man die een buitenechtelijke relatie met zijn dochter had, om het leven heeft gebracht.

57 *Rechtbank Dordrecht 21 oktober 2003, zaaknr. 11/005302-03; LJN nr. AM 2493*

Veroordeling van Koerdische man wegens poging tot moord op echtgenote. Niet duidelijk is of het door de man gestelde motief van *eerwraak* (zijn vrouw zou overspel hebben gepleegd) aan zijn gedrag ten grondslag heeft gelegen.